

TAMPERE.
FINLAND

Kestävän tulevaisuuden rakentaminen taidekasvatuksen keinoin

8.2.2023, Ekotukiwebinaari

Janina Ahlfors, Taidekaaren ohjaava museolehtori
Kaupunkikulttuuriyksikkö, Tampereen kaupunki

Taidekaari

- Taidekaari on Tampereen kaupungin varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen sidottu kulttuurikasvatusohjelma, joka tutustuttaa vuosittain yli 20 000 lasta ja nuorta taide- ja kulttuurikohteisiin näkijänä, kokijana ja aina myös tekijänä.
- Taidekaaren kokonaisuudet rakentuvat kolmesta osasta: kulttuurilaitos- tai ympäristövierailusta, osasia yhteen sitovasta ajatteluläksystä ja työpajasta. Tavoitteena on, että peruskoulun päättävälle nuorelle tuttuja ovat oma kulttuuriympäristö, kaupungin lukuisat kulttuurikohteet sekä eri taiteenlajit.
- Tuotannosta vastaa Taidekaari-tiimi (4 henk.) Kaupunkikulttuuriyksiköstä, toteutuksessa mukana kymmeniä taiteilijoita, taidekasvattajia ja kulttuurilaitoksia. Rahoittajina Tampereen kaupunki ja Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Ympäristökasvatus

Luonnonlukutaito

Tulevaisuuskasvatus

Luontokasvatus

Arvokasvatus

Globaalikasvatus

Ympäristönlukutaito

Kestävän kehityksen kasvatus

Kohti ympäristökasvatusta

Arvot
Tahto
Velvoitteet

Tavoite
Kartoitus
Menetelmät

Suunnitelma
Toteutus
Seuranta

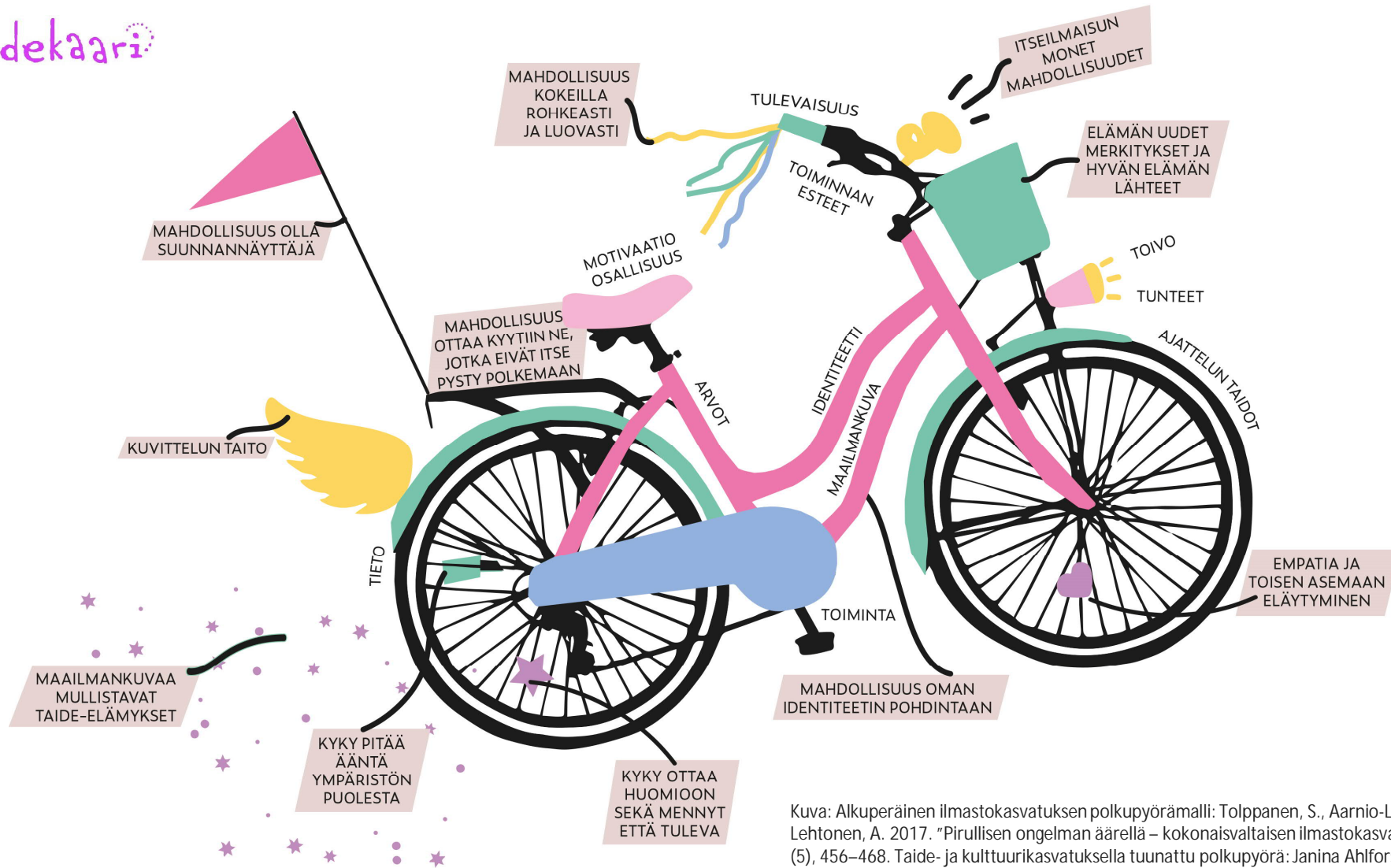

Kuva: Taidekaari

Taidekaaren ympäristökasvatuksen päätavoite on lapsen tai nuoren oman ympäristösuhteen vahvistaminen positiivisen ajattelun, toiminnan ja toivon kautta.

Lisätavoitteet:

- Planetaarisen sivistyksen tavoittelu: Taidekaari pyrkii omalta osaltaan kasvattamaan lasten ja nuorten kykyä nähdä itsensä osana luontoa ja ekosysteemejä, kykyä hahmottaa menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden jatkumoa
- Ideoiden, ratkaisuiden ja uusien ajattelumallien löytäminen kulttuurikasvatuksen kautta
- Positiivisten dominoefektien aloittaminen: Taidekaari pyrkii innostamisen ja hyvien kokemusten kautta aloittamaan luontoystävällisiä toimintaketjuja, jotka lähtevät toiminnassa mukana olevista lapsista ja jatkuvat lapsen perheeseen, kavereihin ja muihin läheisiin sekä koulun väkeen
- Omaan kotikaupunkiin ja ympäristöön tutustuminen kulttuurikohteiden lisäksi myös luonnon näkökulmasta

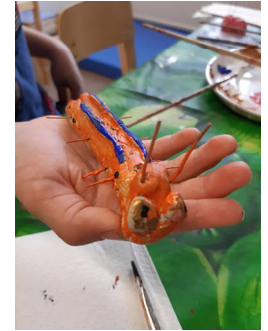
Kuva: Alkuperäinen ilmastokasvatuksen polkupyörämalli: Tolppanen, S., Aarnio-Linnanvuori, E., Cantell, H. & Lehtonen, A. 2017. "Pirullisen ongelman äärellä – kokonaisvaltaisen ilmastokasvatuksen malli." Kasvatus 48 (5), 456–468. Taide- ja kulttuurikasvatuksella tuunattu polkupyörä: Janina Ahlfors ja Kristiina Tiainen, Kuvittaja: Outi Virtanen

Tavoitteeseen voidaan päästä muun muassa:

- omaa luonto- ja ympäristösuhdetta mm. tutkimalla, kuvittamalla, kehollistamalla ja sanallistamalla
- ympäristöön ja omaan itseen liittyviä tietoja ja taitoja lisäämällä
- tekemällä käytännön ympäristötekoja niin taiteen kautta kuin sen ohella (esim. materiaalit, kierrätys jne.)
- harjoittelemalla oman äänen esille tuomista ja antamalla aikuisten vahvistusta lasten ja nuorten mielipiteisiin
- harjoittamalla kriittisen ajattelun taitoja taiteen ja kulttuurin kautta
- ympäristötunteita käsittelemällä
- ympäristöaktivismiin osallistumalla

TAMPERE.
FINLAND

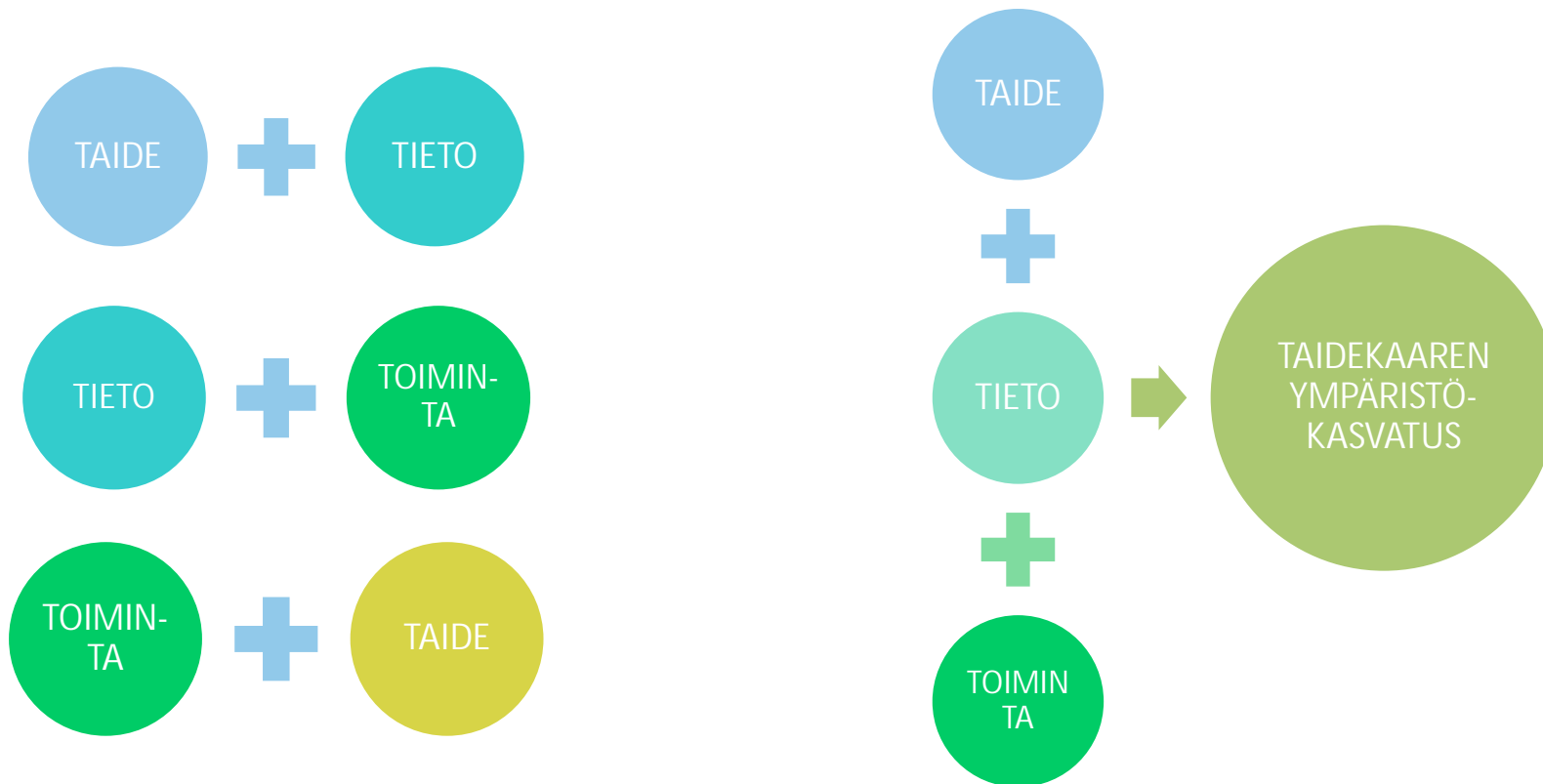

Kuvat: Taidekaari ja Muotoilu- ja käsityökoulu Näpsä

1.	2.	3.	4.
kieli-	konnia	pitäisi	suojailla
jotta	ne eivät	kokonaan	lataa
Monet	eivät	vain sitä	tajua
että	eläimillä-	kin on	arvoa

Ympäristökasvatuksen menetelmät

Ulkona oppiminen

Vuosiluokka	Taiteenlaji	Ympäristökasvatukselliset tavoitteet ja toiminta
<p>Esiopetus</p> 	<p>Monitaiteiset ympäristökokonaisuudet (3kpl)</p> <p>- Ympäristökierros, ajatteluläksy ja työpaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kolme ympäristökasvatuksellista kokonaisuutta, joissa hyödynnetään kaupunkiympäristöä, julkista taidetta ja lähiluontoa kulttuurikasvatukseen. Kestävän kehityksen teemat osana jokaisen kokonaisuuden sisältöjä. (2022-23: metsä, kaupunki, taide) - Erityispiirteinä ulkona oppiminen - Työpajamateriaalien ja hankintojen ekologisuuden tarkentaminen - Ympäristökasvatuksellisten työpajojen lisääminen kaikkiin kokonaisuuksiin - Kestävän kehityksen teemojen näkyminen ajatteluläksyissä

Kuvat: Taidekaari ja Jari Kuusenaho

Esitykset (tanssi, teatteri, konsertit)

Vuosiluokka	Taiteenlaji	Ympäristökasvatukselliset tavoitteet ja toiminta
2. luokka	<p>Tanssitaide</p> <p>- Tanssiteatteriesitys, ajatteluläksy ja tanssityöpaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Esityksen mahdolliset ympäristökasvatukselliset teemat (2022-23: Iglu/Tanssiteatteri MD, uhanalaiset eläimet ja ilmastonmuutos) - Tanssiesityksen teemojen nosto kestävän kehityksen näkökulmien kautta tanssipajassa - Tanssitaiteen aineettomuuden näkökulman esiin nosto, erityispiirteinä oman itsen sijoittuminen muuhun maailmaan kehollisuuden kautta - Työpajamateriaalien ja hankintojen ekologisuuden tarkentaminen - Kestävän kehityksen teemojen näkyminen ajatteluläksyssä

Kuvat: Heikki Järvinen / Tanssiteatteri MD
Hanna Pielikko / Taidekaari

Museopedagogiikka

Vuosiluokka	Taiteenlaji	Ympäristökasvatukselliset tavoitteet ja toiminta
7. luokka	Monitaiteiset museokokonaisuudet (3kpl) - Työpajakierros ja ajatteluläksy	<ul style="list-style-type: none"> - Tavoitteena 1 luontoon keskittyvä kokonaisuus, muihin kokonaisuuksiin kestävän kehityksen teema osaksi sisältää (2022-23: 2 kulutuskiittistä kokonaisuutta) - Erityispiirteenä monenlaiset museoympäristöt taiteen, historian ja luonnon aihepiireistä - Työpajamateriaalien ja hankintojen ekologisuuden tarkentaminen - Ympäristökasvatuksellisuuden lisääminen kaikkiin kokonaisuuksiin - Kestävän kehityksen teemojen näkyminen ajatteluläksyissä

Kuvat: Vapriikin kuva-arkisto
Nuorisopalvelut

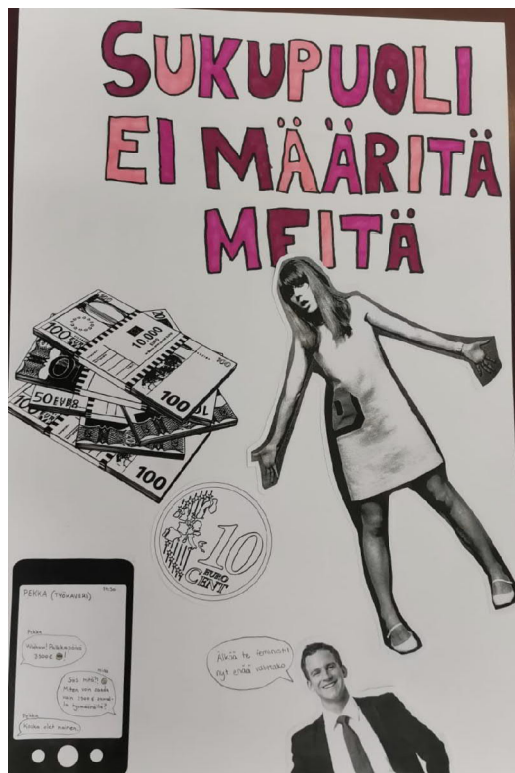
Taidekaari + aktivismi

- Voiko opettaja/kasvattaja/kulttuurityöntekijä/kulttuurilaitos olla aktivisti?
- Onko aktivistien kasvattaminen ok?
- Me olemme hyvinvointiaktivisteja, lapsen oikeuksien aktivisteja, sivistysaktivisteja, yhdenvertaisuuden aktivisteja, kestävän tulevaisuuden aktivistiritareita, lasten kulttuuri- ja taidetoimijuuden mahdollistaja-aktivisteja ja kaiken hyvän innostaja-aktivisteja!

Kuva: oppiastyö/ Taidekaari

Oikeus osallistua, ottaa kantaa ja toimia

8.2.2023

Kysymyksiä?

Kommentteja?

Kiitos!

Janina Ahlfors,

ohjaava museolehtori, Taidekaari-kulttuurikasvatusohjelma

janina.ahlfors@tampere.fi

www.tampere.fi/taidekaari

Instagram: taidekaari

